

PILĖNŲ MOZAIKA

2022 m. gruodis

Redakcinė kolegija:

Redaktorius *Jonas Makauskas*

Redaktoriaus padėjėja *Laura Magilaitė*

Korespondentai *mokyklos Jaunųjų*

žurnalistų būrelio nariai

Kalbos redaktorė:

Danutė Balčiūnienė

ADVENTAS

Adventas arba **leliumai** – krikščionių religijoje laikotarpis, pažymintis laiką iki Jėzaus gimimo. Katalikybėje, stačiatikybėje adventas atitinkamai trunka keturias savaites arba 40 dienų. Tai krikščionių tikinčiųjų susikaupimo ir apmąstymų metas prieš Kalėdas. Advento pradžia pagal bažnytinį kalendorių skelbiama ketvirtą sekmadienį prieš Kalėdas. Kalėdos būna skirtingomis savaitės dienomis, todėl paruošiamojo prieškalėdinio laikotarpio trukmė įvairuoja.

Tradicijos ištakos siekia IV a.: 380 m. Saragosos sinodas paragino nuo gruodžio 17 d. iki Epifanijos lankytis bažnyčiose, atlikti atgailą. VI a. Galijoje įvestas pasninkas, VI a. pabaigoje Romoje įsivyravo rengimosi Kalėdoms paprotys. VIII–IX a. atsirado Advento mišios, kurių maldos skirtos laukimui. Lietuvių liaudies kalendoriuje adventas – rimties, dvasinio apšvalymo metas, ūkinių darbų pabaiga. XX a., ypač nuo jo vidurio, advento papročiai ėmė nykti. Anksčiau būta papročio trečiadieniais,

penktadieniais ir šeštadieniais nevalgyti mėsos, vėliau mėsos imta nevalgyti paprastai tik penktadieniais. Senieji kalendoriniai advento papročiai, dainos, giesmės ir žaidimai geriausiai išliko Dzūkijoje.

KŪČIOS

Kalėdų išvakarėse (gruodžio 24 d.) nuo seno švenčiamos Kūčios. Dabar tai paprastai yra šeimos ar artimiausių draugų vakarienė.

Per Kūčias patiekama ant stalo 12 patiekalų, uždegama žvakė, sukalbama malda. Vakarienė pradedama nuo kalėdaičio, o paskui jau 12 patiekalų...

Kūčias pradėdavo valgyti užtekėjus Vakarinei žvaigždei. Stalą apklodavo šienų, dalį jo dėdavo ir postalėn. Ant šieno dengdavo staltiesę. O ant jos - patiekalus.

Pastatydavo žvakių, kartais – nekultą rugių pėdą, pavoždavo po puodu akmenį. Prie stalo pakviesdavo kaimynystėje esančius bešeimius, samdinius. Prieš valgydami visi atsistodavo. Vyriausiasis garsiai meldavosi, o paskui visi vieni kitiems linkėdavo sveikatos, laimės. Pirmiausia valgydavo kūčią. Dalis maisto būdavo atiduodama vėlėms, paaukojama dievams.

Po vakarienės paliekamas stalas nenukraustytas, kad galėtų į namus grįžusios mirusiųjų vėlės pavalgyti.

Per Kūčias taip pat kūrendavo ugnį, degindavo šiaudų kūlius ar trinką, kurią buvo pervilkę kaimo gatve persirengėliai.

Verti dėmesio yra Kūčių burtai.

- ✓ Iš po staltiesės būdavo traukiamas šienas: ilgas šiaudas reiškė ilgą ir laimingą

gyvenimą. Kokių grūdų po šienų šeimininkas rasdavo daugiausiai, tokių daugiausiai ir sėdavo, nes jų derlius turėjęs būti geriausias.

- ✓ Žvaigždėtas dangus, į krūvas susibūrusios žvaigždės reiškė derlingus metus, dėslias vištas, daug grybų.
- ✓ Smarkus vėjas – daug riešutų ir laukinių obuolių. Jei daug lijo, tikėtasi gerų miežių.
- ✓ Vaismedžius, kad duotų daug vaisių, apvyniodavo šiaudų grįžtėmis, per kurias būdavo išsunkę išvirtus žirnius. Kuo geriau pašerdavo gyvulius.

Kūčių burtai neturintiems antrosios pusės:

- ✓ Atsistokite nugarą į duris ir paėmę šlepetę ar batą meskite per petį. Jei bato nosis atsisuks į duris – ateinančiais metais susirasit antrą pusę.
- ✓ Pasidarykite 12 kortelių. Ant 6 kortelių surašykite pažįstamų vaikinių/merginų vardus, ant kitų 6 -nepažįstamų. Prieš eidami miegoti visas korteles sumaišykite ir pasidėkite po pagalve. Rytą ištraukite vieną kortelę. Toks ir turėtų būti Jūsų būsimoji ar būsimosios vardas.

PABANDYKITE 😊

KALĖDOS IR JŲ PAPROČIAI

Po Kūčių išaušta Kalėdos. Tai Kristaus gimimo diena. Kadaisė ji pastovios dienos neturėjo ir buvo švenčiama tarp gruodžio 25 d. ir sausio 6 d. Pirma Kalėdų diena –

ramybės, šeimos diena. Žmonės eidavo į bažnyčią, grįžę valgydavo šventinius valgius, giedodavo kalėdines giesmes, ilsėdavosi.

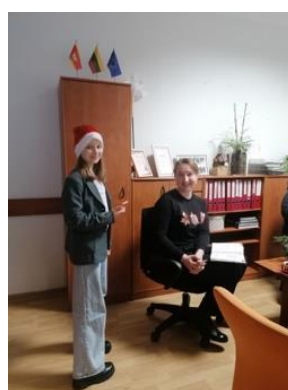
Per Kalėdas dirbdavo tik būtinausius darbus: kaime pagirdydavo ir pašerdavo gyvulius. Iki XX a. pradžios laikytasi ypač griežtos šventimo drausmės – nedirbdavo jokio nebūtinio darbo: nešluodavo aslos, negamino maisto, nešukuodavo plaukų ir pan. Viską atlikdavo iš vakaro. Šią dieną niekas nėjo iš

namų, išskyrus bažnyčią, nevaikščiodavo į svečius. Visi ramiai džiaugdavosi Kristaus gimimu.

KALĖDOS...

Visiems jos šviesios ir prasmingos. Visi laukia Kalėdų stebuklo. Suaugusieji kuria šventę vaikams. O jų atminty išlikę daug šviesių prisiminimų. Jaunieji žurnalistai nutarė mokytojams ir kitiems mokyklos darbuotojams užduoti klausimą

KOKS RYŠKIAUSIAS JŪSŲ KALĖDŲ PRISIMINIMAS?

Mokyklos direktorė Kristina Kanclerytė – Bačkevičienė

Pats pats ryškiausias prisiminimas išliko iš tos dienos, kai pamatėm, kad Kalėdų Senelis ateina. Buvome dar vaikai ir vakare po Kūčių su tėvais grįždami iš močiutės

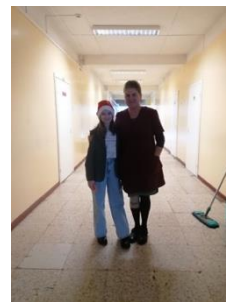
pamatėme namų link vedančius didžiulius pėdsakus, o įėję į namą radome gausias dovanas po eglute.

Matematikos mokytoja Belkevičienė

Ryškiausiai prisimenu, kaip tikėjau, kad Kalėdų senelis pro langą įlipa į namus.

Techninio personalo darbuotoja Natalija

Kai aš dar buvau vaikas, mandarinai buvo didelis deficitas. Tiesiog jų nusipirkti niekur negalėdavai. O kaip jų norėdavosi!

Tėvai

nupirkdavo Kalėdoms, o mes, vaikai, jų ieškodavom ir surasdavom!

Anglų kalbos mokytoja Auksuolė Dereškevičienė

Na, tai aišku, kad dovanėlė po eglute ir sniegas už lango.

Etikos mokytojas Augustas Pinkevičius

Mano ryškiausias Kalėdų prisiminimas tai, kad radau kalėdinių dovanų čekį maišiuky ir kitą dieną atpakavau tas dovanas. Jos buvo nuostabios.

Anglų kalbos mokytoja Rita Bieliauskienė

Kiekvienais metais Kalėdas sutinku su šeima, anūkais. Šito susitikimo visada labai laukiu ir jis niekada neatsibosta.

Lietuvių kalbos mokytoja Danutė Balčiūnienė

Pats ryškiausias mano Kalėdų prisiminimas yra iš vaikystės. Kai dar pradinėje klasėje mokiausi mažoje mokyklėlėje, kuri buvo viduryje laukų, vyko didelė Kalėdų šventė su tėvais ir su seneliais. Visi atvažiavo arkliais pakinkytose rogėse su skambaliukais. Kai jau tėvai nuėjo gerti arbatos, sugalvojome tais arkliais pasivažinėti. Viena mūsų draugė pasiėmė vadeles, mes susėdome į roges ir pasileidome užpustytus per laukus.

Labai smagiai pasivažinėjom. Tik tėvai labai išsigando. Visa laimė, arkliai nieko neišsigando ir parvežė mus atgal. Taigi, šitas prisiminimas pralinksmina dar ir dabar.

Muzikos mokytoja Audra Stasė Žygienė

Kartą po Kalėdine eglute radau pačiūžas. Tada buvo toks laikas, kai ne kiekvienas vaikas turėjo tokias pačiūžas. Man tai buvo labai didelis džiaugsmas. Kiekvieną žiemą eidama į lauką užsidėdavau jas.

Lietuvių kalbos mokytoja Gražina Kaštalianovienė

Manau, kad ryškiausias prisiminimas, kai pirmą kartą pamačiau Kalėdų senelį. Pradėjau juo tikėti.

Direktorius pavaduotoja ūkiui Aušra Karosienė

Per šventines Kalėdas atvažiavo Kalėdų senelis su pilnu maišu dovanų. Iš automobilio numerio atpažinau, kad čia mano giminaičiai. Tada ir supratau, kad Kalėdų senelio nėra.

Anglų kalbos mokytoja Deimantė Reivytienė

Seniai, kai mano vaikai buvo maži, keliavom švęsti Šv. Kalėdų pas vyro tėvus į atokų Žemaitijos vienkienį. Kūčių vakarą pradėjo

snigti taip stipriai, kad Kalėdų popietę keliai jau buvo nepravažiuojami. Negana to, už kelių kilometrų nuvirto medis ir nutraukė elektros laidus. Mes likome ne tik užpustyti, bet ir be elektros. Tik gruodžio 29 d. atvyko mūsų „gelbėti“, nuvalė sniegą, vėl įjungė elektrą. Mes su šeima bent keturias dienas pagyvenome senoviškai. Vietoj mums įprastos šviesos buvo žvakės, su šeima žaidėm stalo žaidimus, šnekučiavomės prie arbatos. Mielai ir vėl pakartočiau.

Techninio personalo darbuotoja Genutė

Atsimenu, kad vaikystėje iš po staltiesės trukdavome po šiaudą ir žiūrėdavome, kieno ilgiausias.

Labai džiaugdavomės, kai pasisekdavo ištraukti ilgiausią...

Fizinio ugdymo mokytoja Aurika Celiešienė

Įsiminė Kalėdos Švedijoje. Keliavome su mašina per visą šalį. Slidinėdami kalnuose susitikom daug tautybių žmonių, bet bendravome kaip viena šeima. Buvo taip smagu.

Geografijos mokytoja Deimantė Puleikienė

Labai laukdavome Kalėdų senelio apsilankymo namuose, bet kartą aš atpažinau, kad tai mūsų kaimynė, nes balsas skambėjo labai nenatūraliai 😊.

Rusų kalbos mokytoja Irina Štreimikienė

Kartą aš su sese papuošiau eglutę gražiausiais žaisliukais. Nežinia kas naktį atsitiko, tačiau ji užkrito ant mano lovos!

Pradinių klasių mokytoja Asta Rimkevičiūtė

Kartą man reikėjo mokykloje vaidinti eglutę, mama nuspalvino pėdkelnes žaliai... Kai atsisėdau, jos nudažė kėdutę. Verkiu...

Matematikos mokytoja Regina Butiškytė

Per kiekvienas Kalėdas aš šypsausi, nes tai yra šventės.

Mokyklos budintis darbuotojas

Kai aš buvau mažas, pažinau Kalėdų Senį. Atėjo pas mane Kalėdų Senelis ir aš supratau, kad tai yra mano senelė. Ir tai yra mano ryškiausias prisiminimas.

Direktorės pavaduotoja Anaita Blauzdžiūnienė

Aš mėgdavau saldinius „Baltoji meškutė“ ir jais buvo apkabinėta visa Kalėdinė eglutė. Kartą atsikėliau ryte ir pamačiau, kad kabo tik saldinių popieriukai... Tačiau mano senelis atnešė visą tų saldinių maišą mums!

Pradinių klasių mokytoja Ingrida Norvydienė

Ryškiausias Kalėdų prisiminimas, kai praeitais metais nukeliavome į Lvovą Ukrainoje. Aplankėm karių kapus. Vaizdai sukrėtė: prie vyrų kapų padėtos eglutės, žaisliukai, visokios dovanėlės. Supratome, kaip artimieji jų ilgisi.

Mokyklos psichologė Jurgita Suslavičienė

Iš tiesų aš turiu du ryškius prisiminimus. Pirmas - kai gimė mano pirmasis sūnus, reikėjo nupirkti jam pirmą dovanėlę nuo tėvelių.

Tai labiausiai ir įsiminė. Antras prisiminimas iš vaikystės: prieš Kalėdas apieškojau visus namus ir radau paslėptus žalius žieminius batukus. Tada aš pagalvojau, kad jie bus man kaip Kalėdinė dovana. Taip ir buvo. Kalėdų rytą tuos batukus radau po eglute.

Pradinių klasių mokytoja Regina Mickūnienė

Kai buvau labai maža, buvo sunku gauti eglutę. Tais metais mes eglutės

neturėjome. Dėl to aš labai liūdėjau, net verkiu, nėjau prie Kūčių stalo. O mūsų kaimynai tą vakarą kaip tik puošė eglutę. Ji buvo per didelė ir jie ją patrupino. Įvyko stebuklas! Mano tėvai pasiėmė iš kaimynų likusių eglės šakų ir surišo mums eglutę.

Pradinių klasių mokytoja Jūraitė Ažuolaitienė

Kalėdos man pati džiugiausia šventė. Vaikystės atsiminimas - gauti kokią nors dovanėlę - žaislą. O pastarųjų metų atsiminimas, tai keliavimas po miestelius

apžiūrėti kalėdinių eglučių.

Biologijos mokytoja Zita Jašinskienė

Na, aš irgi buvau vaikas ir tikėjau Seneliu Šalčiu. Mes su broliu visada gaudavom dovanėlių, kurias rasdavom po egle. Norėjom sužinoti, kaip atrodo Senelis Šaltis. Kaip jis turi laiko ir sugeba aplankyti tiek daug vaikų, atnešti dovanų? Stebėdavom, sekėdavom ir kartą kalėdinę naktį nemiegojom ir pastebėjom, kad Senelis Šaltis yra mūsų tikrasis senelis. Jis kiekvienais metais po egle padėdavo dovanų. Ir po to laukdavom Senelio Šalčio, bet žinojom, kad tai yra tikrasis mūsų senelis.

Pradinių klasių mokytoja Daiva Juknevičienė

Gražus prisiminimas, kai mano mokiniai keletą metų iš eilės rodė savo talentus: šoko, dainavo, darė fokusus ir grojo. Tai buvo gražiausios

Kalėdų sutiktu vės ir maloni ausi prisiminimai.

Mokinio močiutė

Aš jau tokia sena, kad man net sunku atsiminti. Kai mokiausi mokykloje, Kalėdas švęsti buvo draudžiama. Mano tėvelis buvo mokyklos direktorius ir mes pavydėjome visiems vaikams, kurie turi eglutes ir galėjo švęsti Kalėdas ir Kūčias. O mūsų šeima to negalėjo daryti, nes mes visi bijojome sovietinio režimo.

Techninio personalo darbuotoja Angelė

Tai vaikystės prisiminimas iš tėvų namų, kai ateidavo tėtis, persirengęs Seneliu Šalčiu. Jis išsiversdavo kailinius į išvirkščią pusę ir jais apsirengdavo. Tada ateidavo prie eglutės su dovanomis. Labai ilgai jo neatpažinome.

Pradinių klasių mokytoja Nijolė Bartkaitienė

Rudenį skindavome raudonus raudonus obuoliukus, juos nublizgindavome ir būtinai kabindavome ant eglutės. Arba mama prikabindavo saldainiukų, o aš juos visus suvalgydavau ir ant eglutės kabėdavo tik popieriukai.

Visa šita yra mano geriausias atsiminimas!

Istorijos mokytojas Juozapas Blauzdžiūnas

Tarybiniais laikais gavau žaislinį arkliuką.

Jis buvo nuostabus. Puikavausi prieš visus vaikus.

Dailės mokytoja Aušrinė Mongirdaitė

Geriausias Kalėdų prisiminimas iš vaikystės yra ta akimirka, kai pabeldžia kažkas į langą ir atsiranda Kalėdų Senio maišas prie durų, o visi namų šeimininkai prie stalo.

Direktorės pavaduotoja Dalia Gaigalaitė

Mano ryškiausias prisiminimas iš tų laikų, kai gyvenau Vilniaus senamiestyje, o ten labai aukšti

butai. Tėtis atnešdavo eglę iki lubų ir puošdavome ją tik Kūčių dieną. Tekdavo ir ant kopėčių užsilipti. Kitas prisiminimas tas, kad ant eglės šakų kabindavome saldinius ir galėjome jais pasilepinti visą šventinį laikotarpį. O nupuošiant eglę likdavo tik saldinių popierėliai.

Ir dabar prisimenu tuos saldinius, kurie puošdavo mūsų eglę 😊

Pradinių klasių mokytoja Birutė Žatkevičienė

Kai dar buvau visai pradinukė, labai tikėjau kalėdiniais stebuklais... Ir išsipildydavo mano noras, nes atkeliaudavo Kalėdų Senis!

Bibliotekos vedėja Birutė Koreivienė

Ryšiausias Kalėdinis prisiminimas, kad Kalėdas švėsdavom su šeima. Mamytė visada buvo ta šeimos ramybės kurstytoja, laimės ir džiaugsmo nešėja ir aš esu labai laimingas žmogus, kad likimas mums padovanojo tokią nuostabią šeimą.

Mokinių tarybos prezidentė Juta

Ryšiausiai prisimenu, kad per Kūčias ir Kalėdas visi būna kartu, drauge, prie stalo susėdę kalba, keičiasi dovanomis, šnara popierius, į kurį jos supakuotos, visi smagiai leidžia laiką.

8 klasės mokinys Erikas

Mano ryškiausias yra tas tada, kad kartą per Kalėdas gavau dovanų DRONĄ.

ĮDOMIAUSIOS EGLUTĖS PASAULYJE

Taipėjus, Taivanas.

118 pėdų aukščio šis iš LED lempučių pastatyta Kalėdų eglutė yra didžiausia visame Taivane. Be to, visą gruodžio mėnesį sutemus ant jos rodomas šviesų

šou. Ši nemokama pramoga sutraukia minias žiūrovų!

Melburnas, Australija.

Melburniečiai turi kuo girtis – jų mieste pastatyta išskirtinė eglė.

Dėmesį traukianti šventinė puošmena sukurta iš daugiau nei pusės milijono

„Lego“ kaladėlių ir stovi Federacijos aikštėje!

Biblas, Libanas

Ši auksinė elglutė tarsi paminklas stovi seniausiam pasaulio ouste - Biblo mieste Libane.

Turinas, Italija

Ši šviesomis spindinti Kalėdų eglė matyti iš toli. Labai įspūdinga eglutė!

Keson Sitis, Filipinai

Ši eglutė tikrai neįprasta. Ji pastatyta iš dovanėlių! Tai tikrai mums visiems primena, kaip laukiame Kalėdų ir dovanų.

Gerai mums pažįstamos Vilniaus ir Kauno eglutės

